

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Q. Horatii || Flacci Sermo-||nvm, sev Satyra-||rvm, sev
Eclogarvm libri || duo: Epistolarum li-||bri totidem.**

Horatius Flaccus, Quintus

Francofurti ad Moenum, 1577

8. Ad Celsum Albinovanum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-306)

A accipiat : agatque cum eo liberaliter, vtille primo quoque tempore omni negotio & molestia, & cura vitæ rusticæ solutus ad vitam priorem reuerti possit. Non erat enim consentaneum L. Philippum, clarissimum virum, & in repub. occupatissimum, cum Vulteio rationem inire & συναρρολογεῖν. Itaque dat alicui è suis negotium, vt eū quàm primùm dissoluat.

MATURE REDEAT] inquit Philippus, redeat quàm primùm in urbem: & quàm primùm repetat ea, quæ reliquit.

MET. SE QV. SVO M. AC P. V. EST.] verum est, id est; par est. vt sat. 3. lib. 2. *An, quodcunque facit Macenas, te quoque verum est, Tanto dissimilem & tanto certare minorem?* monet autem prouerbium, vt id vitæ genus vnusquisque sequatur, quod sibi aptum sit.

§ AD CELSVM ALBINOUANVM.

B **CELSE** gaudere, & bene rem gerere Albinouano

Musa rogata refer, comiti, scribæq; Neronis. (chraminantem,

*Si quæret, quid agam: dic multa, & pul-
Viueret nec rectè, nec suauiter: haud quia
grando*

*Contuderit viteis, oleamq; momorderit
estus:* (in agris:

*Nec quia longinquis armentum ægrotet
Sed quia mente minus validus, quam cor
pore toto,*

*Nil audire velim, nil discere, quod leuet
agrum:*

C *Fidis offendar medicis: irascat amicis,
Cur me funesto properet arcere veterno:
Quæ nocuere sequar: fugiam, quæ profore
credam:*

*Roma Tibur amem ventosus: Tibure
Romam.*

*Post hæc, vt valeat: quo pacto rem gerat,
& se:* (horti.

*Vt placeat inueni, percontare, utq; co-
Si dicet rectè: primùm gaudere: subinde
Præceptum auriculis hoc instillare me-
mento:*

Vt tu fortunam, sic nos te, Celse, feremus.

CELSE GAVD. ET BENE REM GER. **D** &c.] Græcorum more locutus est, κέλεω χαίρειν, καὶ εὖ πράττειν, &c. ordo est, ô musa à me rogata refer, id est, renuntia salutem Celso, qui me prior saluere iussit. Plato in Charmide improbat hanc Græcorum salutationem, χαίρει, id est gaude: aitque multo præstare ita salutare, σωφρόνει, quod idem valere dicit, atque γῶθι σταυρὸν, id est, nosce te ipsum.

COMITI, SCRIBÆQVE] notandum, inferiorem amicum, comitem nominari: scribam autem cum accipio, qui scribendis litteris ab amico potentiore præpositus est.

MINANTEM] præ me ferentem, promittentem, iactantem, sic loquitur sat. 3. lib. 2. *Atqui vultus erat pulchra, & præclara minantis,* id est, de te promittentis. atque eadem est interdū verbi ἀπειλεῖν apud Græcos significatio. Homer. ὁδύσοθ. Ἡμῶν ἀπειλήσας βῆταρμονας εἶναι ἀέλιος. id est profecto minatus es saltatores esse optimos. iungit item hoc verbum cum accusandi casu Od. 28. lib. 1. *Sic quodcunque minabitur Eurys Fluctibus Hesperis, &c.*

NON QVIA GR. CONTVDERIT VITEIS] nomē Græcum χαλαροποιῶν videtur expressisse. translātè dictum illud sat. 7. li. 2. *postquam illi iusta podagra contudit articulos, &c.*

MOMORDERIT] affecerit, læserit. alibi ad frigus trāstulit, vt sat. 6. lib. 2. *Matutina minus cantos iam frigora mordent.* epistol. 16. translātè dixit, *Mordeat opprobrijs falsis, mutemque colores?*

ÆGROTET IN AGRIS] sic est scriptum in duob. cod. Vatic. & Iann. Faer. Torn. Rain. Card. Russ. Nicot. Cleric. ceteris. vulgati autem habent, *in aruis.*

MENTE MINVS VALIDVS] animo æger potius, quàm corpore. Hippocr. aphorism. γῶμῃ νοσέων.

CVR ME FUNESTO, &c.] hæc ita sunt accipienda, quasi pronuntientur ab Horatio offenso, atque irato: vel *cur hoc loco valet*, propterea quod, cuius rei exempla sunt ratiōra. M. Tull. ad Att. lib. 3. *Quod me accusas, cur hunc meum casum tam grauitè feram, debes ignoscere.* frequentiora sunt illa M. Tull. ad Cælium lib. 2. *Quid ergo accidit, cur cōsiliū mutarem? nonne omnia potius, cur in sententiā permanerem?* & lib. 2. *accus. tamen digna causa esset, cur inimicitias hominis improbiissimi susciperem.* & pro Sextio. *male dicit Sabino, homini Reatino, cur tam temerè exclamarit occisum.* Idem lib. 5. de finib. sub extrem. *nō pugnem cum homine cur tantum habeat in natura boni: illud urgeam,* &c. T. Liuius lib. 43. *Fecerit aliquid Philippus, cur aduersus eum armati, & bellum gerentem hoc decerneremus.* dixit autem *me arcere veterno* pro eo, quod est à me veternum arcere, per hypallagen: vt epistol. de arte poët. *classis Aquilombus arcet.*

VETERNO] lethargo: vnde, qui veterno si à Latinis, lethargici à Græcis appellantur, qui veterno laborant. Horat. satyr. 2. lib. 2. *Vilethargicus hic cum sit pugil.* vtitur hoc nomine Cicer. epist. ad Cælium lib. 2. *erat in eadem epistola veternus ciuitatis.* & Cæli. ad Cic. 8. *nisi ego cum tabernarijs, & aquarijs pugnarem, veternus ciuitatē occupasset.* Virg. Georg.

A Georg. i. *Nec torpere gravi passus sua regna veterno.* funestum appellat hoc loco Horatius: stolidum Catullus in carmine ad Coloniā, *Sipote stolidum repente excitare veternum.* Est autem propriè veterenus morbus, quo quis somni necessitate (vita dicam) adamantina vrgetur, omnium propemodum rerum oblitus.

QVÆ NOC. SEQVAR: FVGIAM, &c.] ea sequar, quæ scio esse damnosa: fugiam autem, quæ mihi vtilia futura exploratum habeam. quod est incontinentis, seu impotentis, id est, eius, quem Aristoteles ἀκρατῆ nominat. dictus autem ex eo est quòd in illo partem animi meliorem, videlicet rationem, vincat deterior, nempe cupiditas, & libido. vide Arist. lib. 7. de morib. ad Nicom.

ROMÆ TIB. AM. VENTOS.] mobilis sim, & inconstans. simile illud est sat. 7. lib. 2. *Romæ rus optas, absentem rusticus urbem Tollis ad astraleuis.* infra epist. ad Mecen. 3. *plebem, ventosam* nominat. Sic apud Eurip. Hippoly. coron. nutrix ait Phædræ offendit presentibus, amare, quæ absunt, his verbis Οὐ δὲ σ' ἀρέσκει τὸ παρὸν τὸ δ' ἀπὸν φίλτερον ἦν.

B ET SE] gerat. Cicer. ad Matium lib. 2. epist. *Quoniam modo me gererem aduersus Cæsarem, vsus tuo consilio sum.*

IUVENI] Tiberio Claudio Neroni.

VTQVE COHORTI] & quomodo cohorti placeat. sic autem habent libri veteres, pro quo vulgati, *atque cohorti*, minus rectè.

SVBINDE] deinde, vt satyr. 5. lib. 2. *Sparge subinde.*

INSTILLARE] tralatio est à rebus liquidis, quæ instillantur: vt satyr. 2. lib. 2. *Cuius odorem olei nequeas perferre, &c. Caulibus instillat.*

VT TV FORTVNAM.] suprâ Od. 27. lib. 3. *bene ferre magnam Disce fortunam.* quasi dicat: si secundam fortunam insolenter, & immoderatè feres, nec nos insolentiam tuam feremus.

IX. AD CLAVDIVM

Neronem:

C SEPTIMIVS, *Claudi, nimirum intelligit vnus,*

Quanti me facias. nã, cùm rogat, & prece cogit (coner,

Scilicet, vt tibi se laudare, & tradere Dignū mente, domoque legentis honesta

Neronis:

Munere cùm fugi propioris censet amici: Quid possim videt, ac nouit me valdius ipso.

Multa quidem dixi, cur excusatus abire Sed timui, mea ne sinxisse minora putarer, (dus uni.

Disimulator opis propria: mihi commo-

Sic ego maioris fugiens opprobria culpa, D Frontis ad urbana descendit premia.

quòd si

Depositum laudas ob amici iussa pudorē:

Scribe tui gregis hunc: & fortem crede, bonūque.

SEPTIMIVS] hic ille est Septimius, ad quem scripta est Oda 6. lib. 2. *Septimi Gadeis adiure mecum, &c.*

NAM, CVM ROGAT] secutus sum hoc loco & testimonium P. Vict. qui lib. Var. lect. xx. testatur ita scriptum esse in antiq. cod. & meam ipsius conscientiam, qui hanc scripturam offendi expressam in tribus cod. Vatic. & Iannoct. Faer. Tornel. & Clericano, Nicotiano, Ruffard. meo. neque verò quemquam commouere debet alterum, cū quod sequitur quarto ab hinc versu. est enim locutio ἀσύνδετος, hoc modo, cū rogat, cū censet me propioris, id est, interioris, seu intimi amici munere fungi, *Quid possim videt, &c.*

ET PRECE COGIT SCILICET] legenda sunt hæc continenti, & non intermisso spiritu. significat autem, amicorum, & virorū bonorum preces vim cogendi quandam obtinere apud nos: hoc modo, cū rogat, & scilicet rogando cogit, &c. *quid possim videt.*

LAVDARE, ET TRADERE] id est, commendare, vt eum in fidem, & amicitiam tuam recipias. sic loquitur epist. ad Loll. 2. hoc libro, *Fallimur & quodam non dignum tradimus.* & sat. 9. lib. 1. *haberes Magnum adiutorem, posset qui ferre secundas: Hunc hominem velles si tradere.* M. Tull. epist. ad Cæs. lib. 7. *totum denique hominem tibi trado de manu (vt aiunt) in manum tuam istam, & victoria, & fide prest antem.* & ad Trebat. eod. lib. *sic eite commendauit, & tradidi, vt grauissimè, diligentissimèq. potui.* Sallust. coniur. Caül. ex epist. Ca. i. *Nunc Orestillam tibi commendo, tuaq. fidei trado.*

DIGNVM M. D. QVE L. H.] vel tamquam dignum mente, & domo Neronis, &c. vel reuera dignum Neronis mente, id est, animo, & domo, id est, familia, seu contubernio & conuictu. legentis honesta, id est, res honestas, & honestos viros eligentis, atque in suam amicitiam recipientis.

MVNERE CVM FVNGI PROPRIORIS] id est, cū censet me vti munere, & fungi officio interioris amici, quid apud te possim, videt, &c. nemo enim quenquam opulento alicui, & potenti viro commendat, nisi qui apud eum gratia valeat, sitque ei pãne intimus.

NOVIT ME VALDIVS IP SO] perinde ac si diceret, non arbitror me tantum apud te valere, vt quemquam tibi commendare, & tradere conari debeam: sed ille tamè me rogat, vt id faciam, sibi que ita persuasit, me ab te impetraturum. *valdius* autem valet idem, quod magis, vt in epist. ad Pilones, *Valdius oblectam populum dimissa per aurem, &c.*

MVLT A QVIDEM DIXI, CVR] multas
Xx ij quidem